

Naujasis Korupcijos prevencijos įstatymas. Iššūkliai kuriant antikorupcinę aplinką savivaldoje

LR Specialiųjų tyrimų tarnyba
2023-10-12

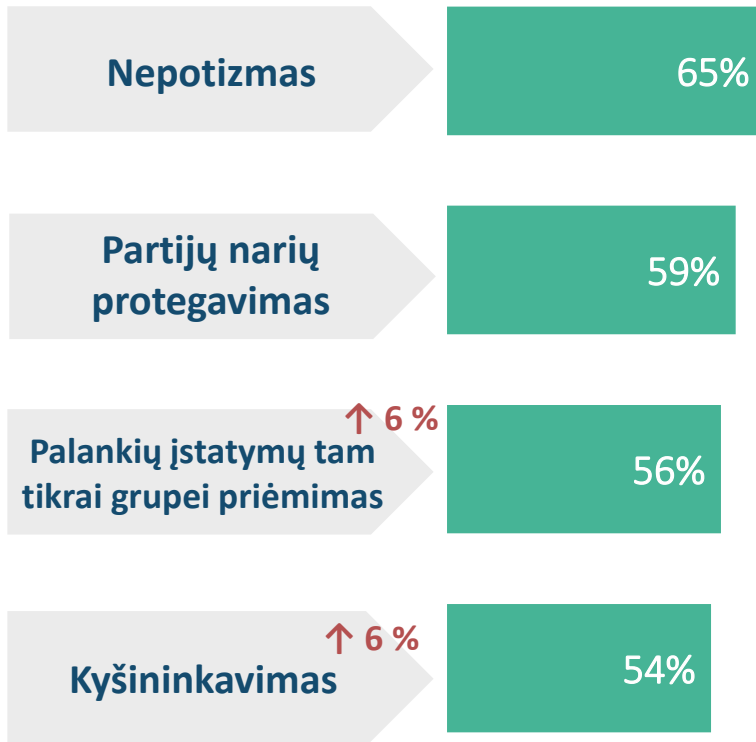

Sociologinės apklausos rezultatai

(Lietuvos korupcijos žemėlapis 2022/2023)

Labiausiai paplitusios korupcijos formos

Gyventojų nuomonė

Įmonių vadovų nuomonė

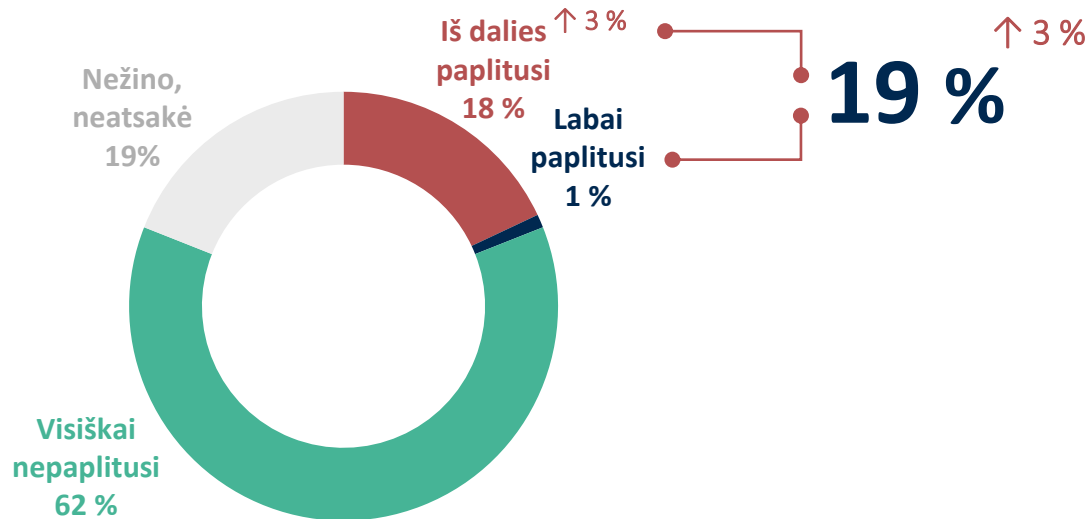

Valstybės tarnautojų nuomonė

Korupcijos paplitimas viešajame sektoriuje

Korupcijos paplitimas darbovietėje

Susidūrė su situacija, kai politikai:

Protegavo partijų narius įdarbinant

39 % ↑ 5%

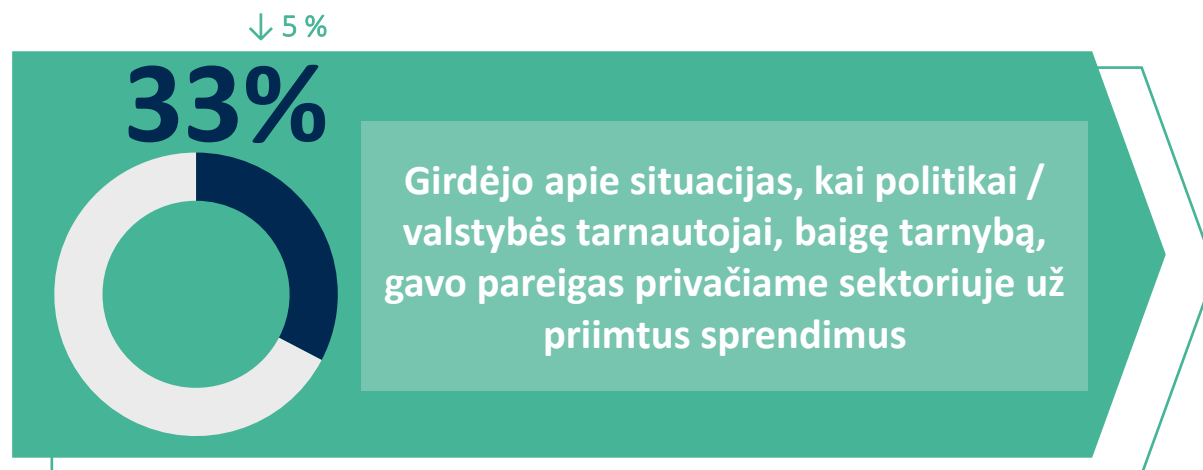
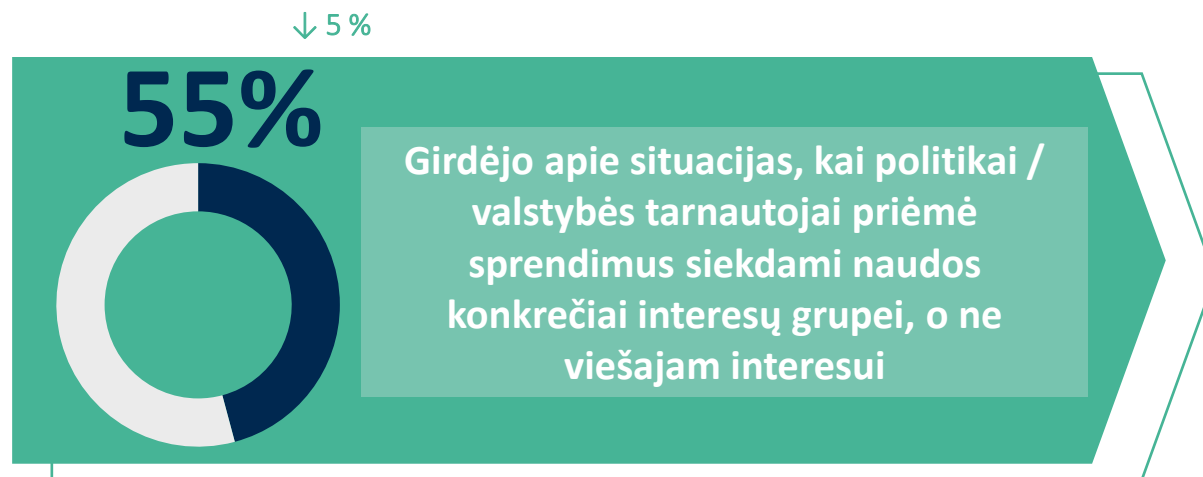
Darė spaudimą, kurio tikslas – privatūs interesai

10 % ↓ 7%

Darė spaudimą, kurio tikslas – partijos interesai

8 % ↓ 6%

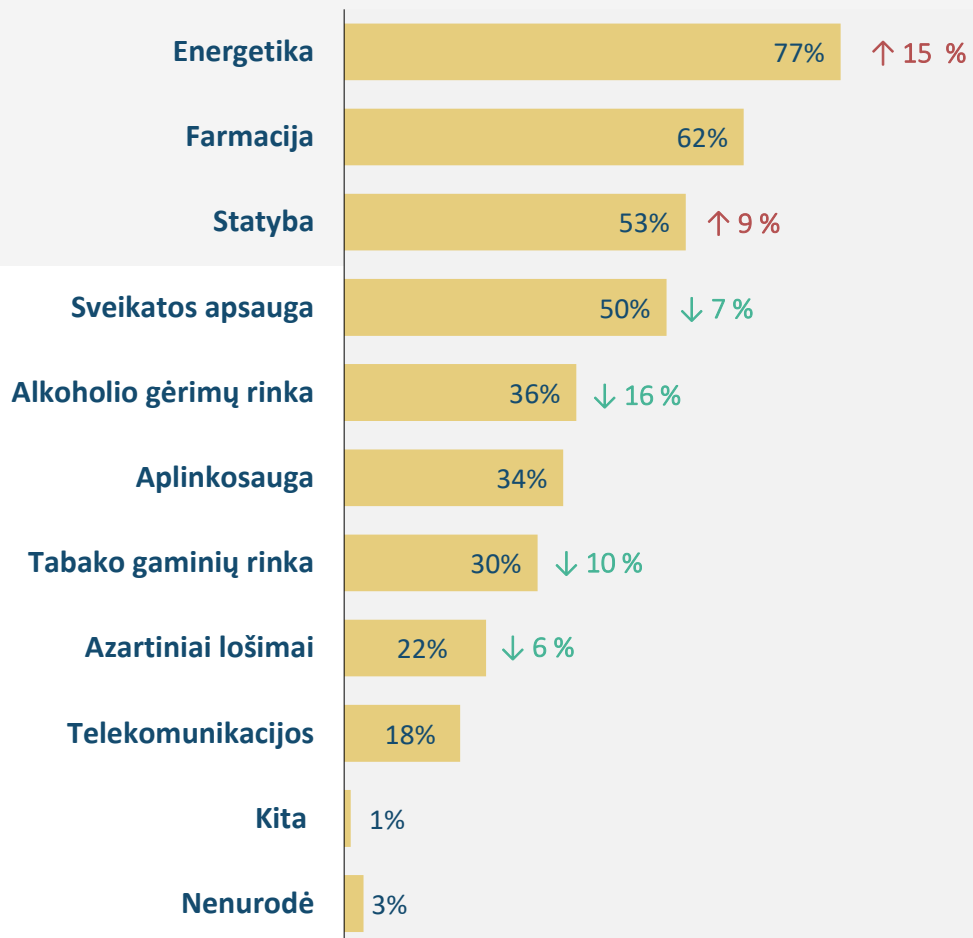
Sprendimų priėmimas viešajame sektoriuje

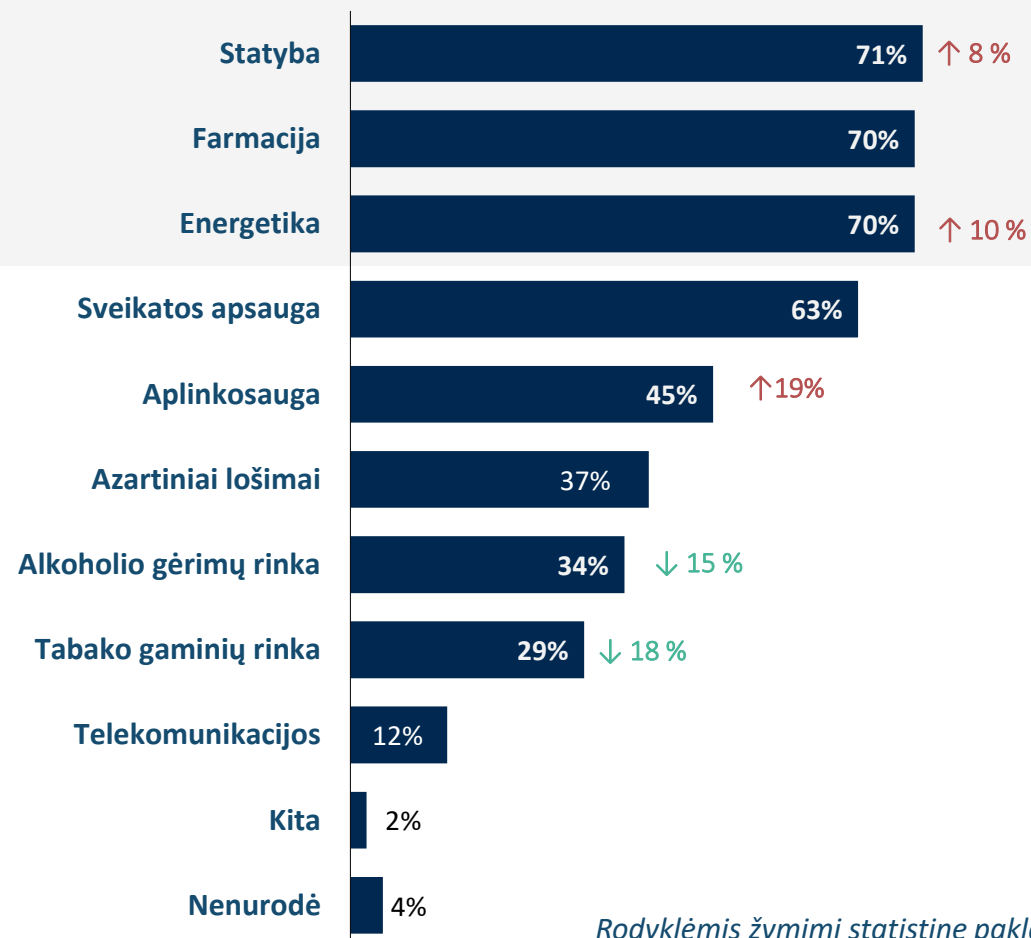
Sprendimų priėmimas: sritys

Kokiose srityse dažniausiai siekiama daryti įtaką sprendimų priėmimui Lietuvoje?

Įmonių vadovų nuomonė

Valstybės tarnautojų nuomonė

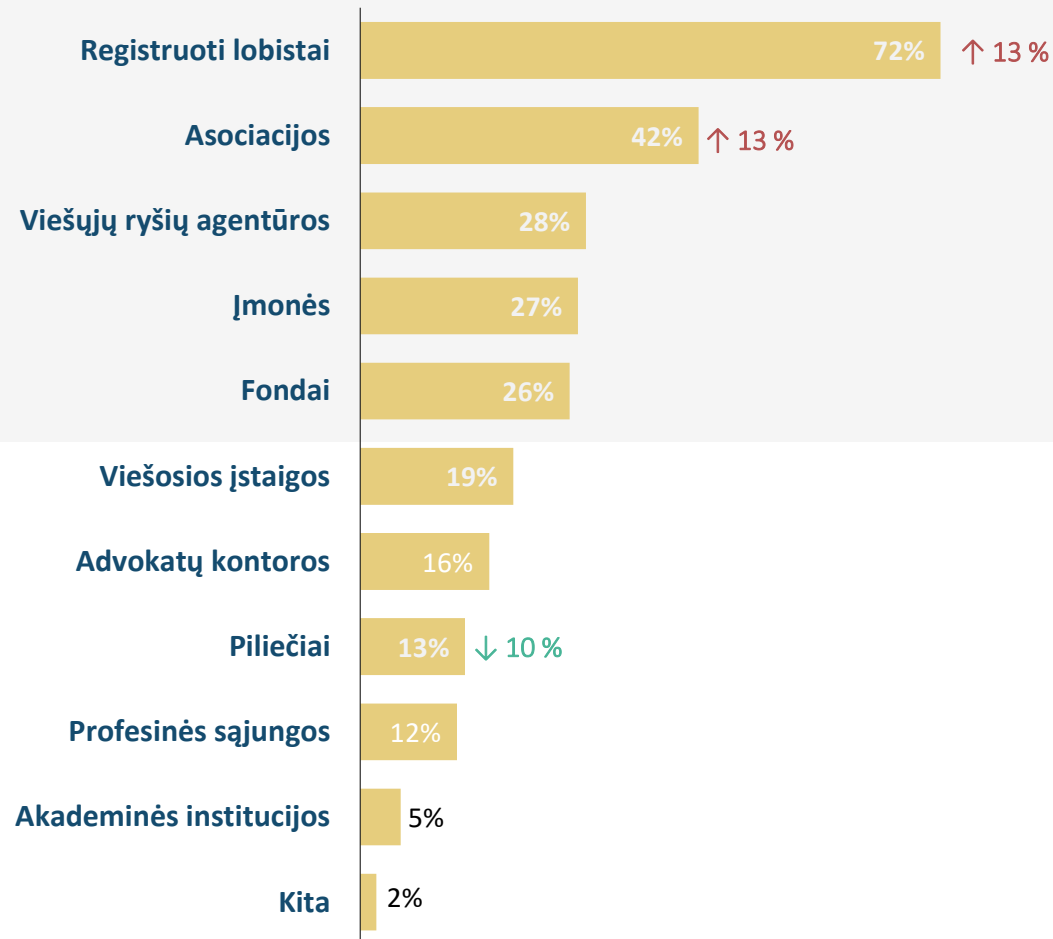

Rodyklėmis žymimi statistinę paklaidą peržengiantys pokyčiai, lyginant su 2021 m.

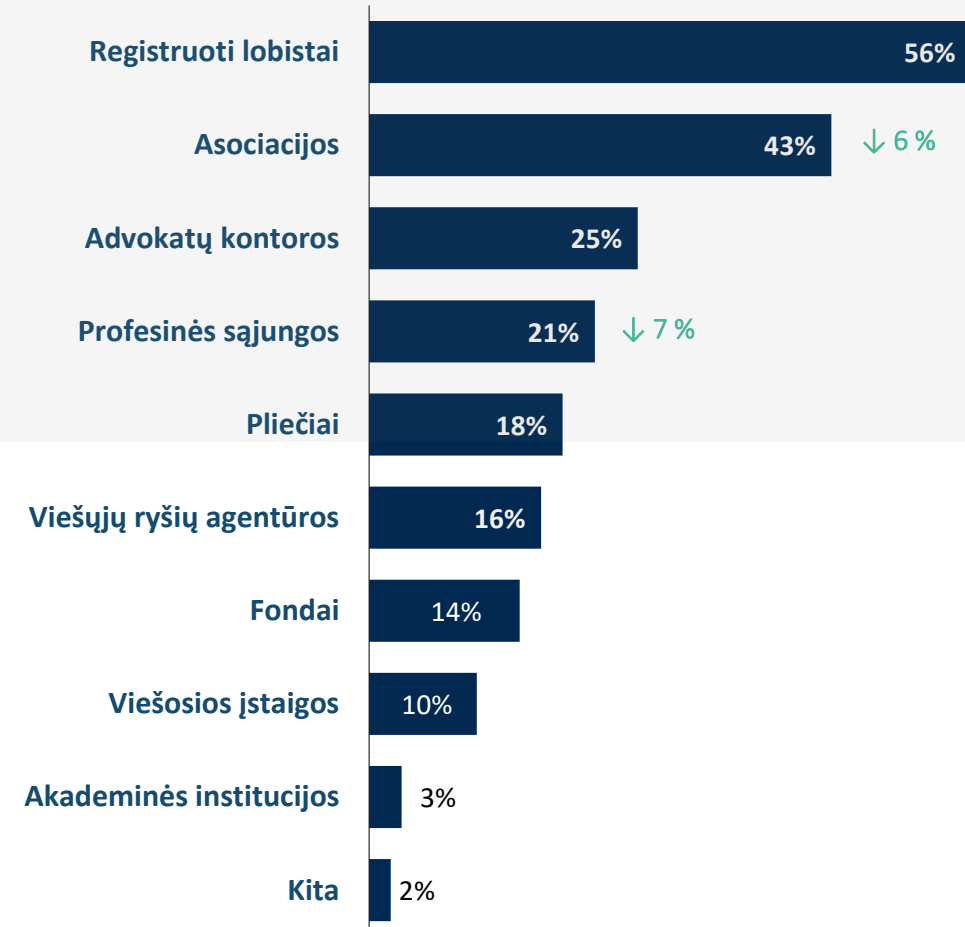
Sprendimų priėmimas: veikėjai

Jūsų nuomone, kas dažniausiai siekia daryti įtaką sprendimų priėmimui Lietuvoje?

Įmonių vadovai

Valstybės tarnautojų nuomonė

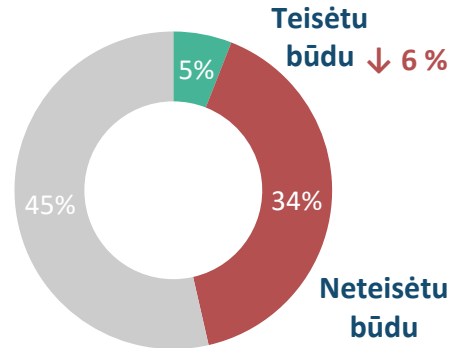
Rodyklėmis žymimi statistinę paklaidą peržengiantys pokyčiai, lyginant su 2021 m.

Sprendimų priėmimas: būdai

Kai asmenys ir organizacijos siekė daryti įtaką sprendimų priėmimui, teisės aktų leidybai, tai darė:

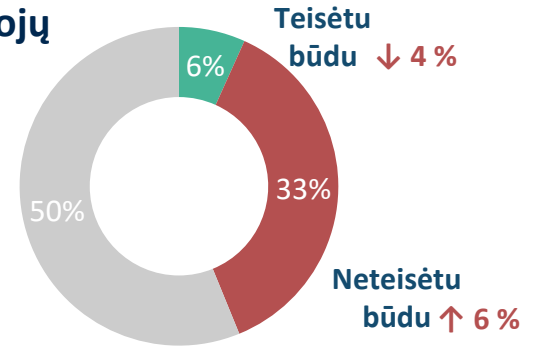
Įmonių vadovų nuomonė

Ir teisėtu, ir neteisėtu būdu

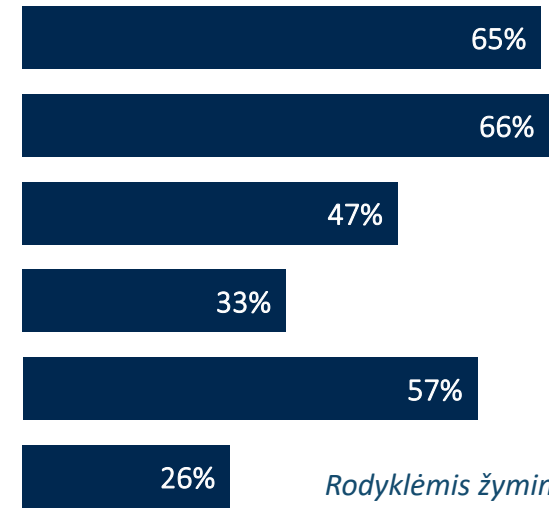
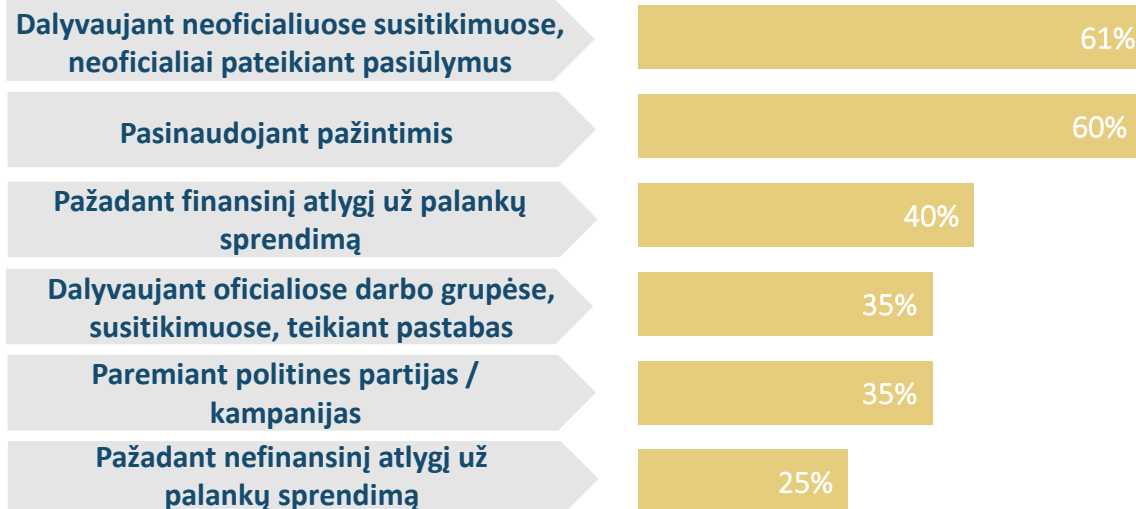

Valstybės tarnautojų nuomonė

Ir teisėtu, ir neteisėtu būdu

Būdai, kuriais dažniausiai siekiama daryti įtaką sprendimų priėmimui Lietuvoje

Rodyklėmis žymimi statistinę paklaidą peržengiantys pokyčiai, lyginant su 2021 m.

Naujasis Korupcijos prevencijos įstatymas (nuo 2022-01-01)

Korupcijos prevencijos subjektai

Viešojo
sektorius
subjektai

Korupcijai atsparios
aplinkos kūrimas
įstaigoje

Kiti korupcijos
prevencijos
subjektai

Respublikos
Prezidentas,
Seimas,
Vyriausybė

Specialiųjų tyrimų
tarnyba

Seimo kontrolieriai;
prokuratūra;
savivaldybių tarybos ir
antikorupcijos
komisijos; VTEK; VPT;
policija ir kitos
ikiteisminio tyrimo
įstaigos, VMI;
Vyriausybės atstovai;
fiziniai ar juridiniai
asmenys

Korupcijai atsparios aplinkos kūrimo priemonių sistema

Korupcijos
prevencijos
priemonės

Antikorupcinio
sąmoningumo
didinimas

Personalo
patikimumo
užtikrinimas

Kitos įstatymuose
nurodytos veiklos ir
priemonės

Privalomos priemonės, kuriomis kuriama korupcijai atspari aplinka

- ✓ Už korupcijai atsparios aplinkos kūrimą atsakingo subjekto skyrimas (savarankiškai įstaigai ir viešojo sektoriaus subjektui, kuriame dirba daugiau nei 200 darbuotojų, jei „nedengia“ savarankiška įstaiga)
- ✓ Korupcijos rizikos valdymo vertinimas
- ✓ Personalo patikimumo užtikrinimas
- ✓ **Teisės aktų projektų antikorupcinis vertinimas**
- ✓ Atsparumo korupcijai lygio nustatymas
- ✓ Viešųjų ir privačių interesų deklaravimo bei derinimo praktikos kontrolė ir stebėseną
- ✓ Antikorupcinio sąmoningumo didinimas
- ✓ Antikorupcinio elgesio standartų diegimas
- ✓ Pranešimas apie korupcinio pobūdžio nusikalstamas veikas
- ✓ Vidinių pranešimų kanalų diegimas
- ✓ Lobistinės veiklos deklaravimo priežiūra

Neprivalomos priemonės, kuriomis kuriama korupcijai atspari aplinka

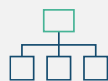
- ✓ Korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymas
- ✓ **Korupcijos prevencijos planavimo dokumentai**
- ✓ **Kitos priemonės, kuriomis kuriama korupcijai atspari aplinka**

Nauji aktualūs principai

Subsidiarumo

Proporcingos
korupcijos
prevencijos
veiklos

Skaidrumo

Subsidiarumo principas

- už korupcijos rizikos valdymą pirmiausia **atsakingi patys** viešojo sektoriaus subjektai;
- **savarankiška įstaiga**, kuriai viešojo sektoriaus subjektas pavaldus, atskaitingas ar priskirtas pagal valdymo sritį **siūlo** korupcijai atsparios aplinkos kūrimo priemones **ar pati jas įgyvendina** tik tiek, kiek tai reikalinga korupcijos rizikai šiame subjekte veiksmingai suvaldyti.

Savarankiška įstaiga

pavaldžių ir (ar) jai valdymo sričiai priskirtų viešojo sektoriaus subjektų atžvilgiu

- ✓ **skatina, koordinuoja ir kontroliuoja** korupcijai atsparios aplinkos kūrimą;
- ✓ nustato atsparumo korupcijai lygį ir **teikia pasiūlymus** dėl reikiamų priemonių diegimo;
- ✓ **informuoja visuomenę apie pažangą** kuriant korupcijai atsparią aplinką;
- ✓ pagal kompetenciją **imasi aktyvių teisinių, organizacinių ir kitų priemonių**, skirtų užkirsti kelią korupcinio pobūdžio teisės pažeidimams, o jeigu šie pažeidimai padaryti, – atskleisti ir pritaikyti teisinio poveikio ar kitas priemones, išskyrus su ikiteisminio tyrimo atlikimu susijusias priemones;
- ✓ **imasi priemonių užtikrinti**, kad viešojo sektoriaus subjektuose, atsižvelgiant į jų dydį ir (ar) administracinius pajėgumus, būtų taikomos korupcijai atsparios aplinkos kūrimo priemonės.

Proporcingos
korupcijos
prevencijos
veiklos
principas

**Aktualus
savarankiškos
įstaigos vaidmuo**

Korupcijos prevencijos veikla vykdoma:

- atsižvelgiant į viešojo sektoriaus subjekto dydį ir (ar) administracinius pajėgumus;
- priemonės taikomos tos, kurios būtinos korupcijai atspariai aplinkai sukurti, siekiant kuo mažesnės administracinės naštos.

Skaidrumo principas

Korupcijos prevencijos veikla turi būti:

- vieša ir suprantama;
- atvira visuomenei.

Savarankiška
įstaiga

Kiti viešojo
sektorius
subjektai

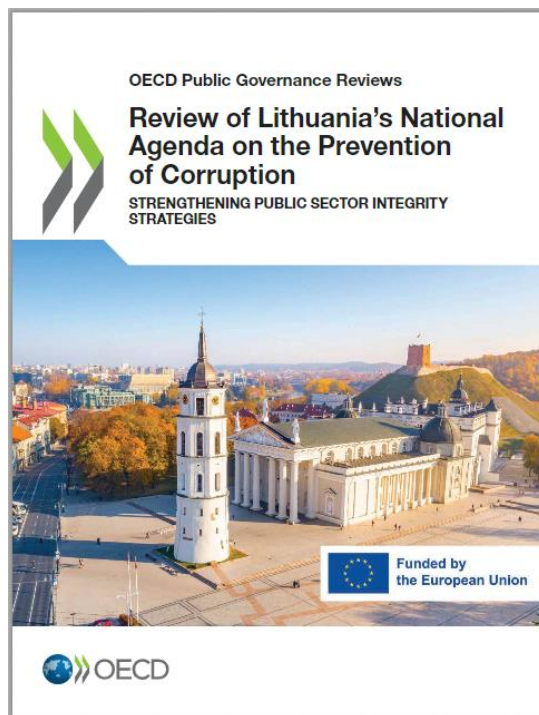
Antikorupcijos
komisija

A blurred background image showing several people in a meeting or collaborative work environment. They appear to be looking at documents or a screen, with their hands and faces slightly out of focus. The overall tone is professional and collaborative.

Savivaldybių veiklos skaidrumo didinimas

Ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizacija (EBPO)

https://www.oecd-ilibrary.org/governance/review-of-lithuania-s-national-agenda-on-the-prevention-of-corruption_e6efed26-en

EBPO ataskaita „Lietuvos nacionalinės korupcijos prevencijos darbotvarkės apžvalga. Viešojo sektoriaus skaidrumo strategijų stiprinimas“:

- plėsti savivaldybių antikorupcijos komisijų veiklą;
- didinti vietos valdžios kontrolės ir audito tarnybų nepriklausomumą;
- didinti atskaitomybę visuomenei - viešinti informaciją, sudarant galimybę vykdyti sprendimų įgyvendinimo stebėseną.

Savivaldybės audito ir kontrolės tarnybų (SKAT) nepriklausomumas

- Savivaldybės kontrolierių nepriklausomumo ir nešališkumo vykdant įgaliojimus užtikrinimas (skiria ir atleidžia savivaldybės)
- SKAT pareigybių skaičius nesiejamas su savivaldybės dydžiu
- Savivaldybės kontrolieriaus kadencijų skaičius neribojamas
- Galimybė SKAT kontrolieriui ir SKAT valstybės tarnautojams dalyvauti politinių organizacijų veikloje

Antikorupcijos komisijų veikla

- Komisijų veiklos **efektyvumo** tobulinimas (aktyvus funkcijų vykdymas, Savivaldybės tarybos Antikorupcijos komisijos veiklos standartas)
- Komisijų **darbo reglamento** tobulinimas (posėdžių organizavimo dažnumas, protokolavimas, veiklos planų sudarymas, reikalavimai veiklos ataskaitoms, veiklos viešinimui)
- **Bendradarbiavimas** su partneriais nustatant korupcijos rizikas (SKAT; savivaldybės centralizuota vidaus audito tarnyba; už korupcijai atsparios aplinkos kūrimą atsakingi subjektai; Vyriausybės atstovų įstaiga; STT savivaldybėse atliktų tyrimų/analizių vertinimas, kt.)

Klausimai?

Daugiau
Informacijos:

